

НАПРЯМ 7. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

Кармазін Володимир Андрійович

студент,

Навчально-науковий інститут прикладного системного аналізу

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»;

Науковий керівник: Царенко Оксана Вячеславівна

доктор економічних наук, професор,

Голова комітету з контролю якості аудиторських послуг,

Аудиторська палата України

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-253-4-20>

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ПРОЦЕДУР, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ШАХРАЙСТВОМ ПІД ЧАС АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

За останні 20 років схеми шахрайства стали більш витонченими, що частково пояснюється прогресом технологій.

Вилучення даних та аналітика є поширеними типами технологій, які сьогодні використовуються для процедур, пов'язаних із шахрайством під час аудиту фінансової звітності.

Сьогодні аудитори фінансової звітності часто використовують вилучення даних і аналітичну технологію, щоб допомогти отримати розуміння багатьох аспектів бізнесу, наприклад, щоб перевірити сукупність журнальних записів відповідно до Міжнародного стандарту аудиту (ISA) 240 «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності» [2].

Незважаючи на те, що методи аудиту за допомогою комп'ютера використовувалися під час аудиту протягом багатьох років, багато аудиторських фірм тепер мають більш досконалі інструменти, які дозволяють більш складну візуалізацію цілої сукупності записів у

журналі, яку можуть виконувати безпосередньо аудиторів, а не дані фахівців.

За допомогою цих нових інструментів аудиторів можуть більш ефективно профілювати журнальні записи та цільові групи для тестування на основі певних характеристик ризику (наприклад, незвичайні або рідко використовувані облікові записи, записи з дебетом до доходу, пошук за ключовими словами, повторювані записи, тощо) [3].

Слід відзначити, що алгоритми штучного інтелекту та машинного навчання можуть надати аудиторам можливість перевірити всю популяцію на наявність аномалій.

Поряд з цим, використання передових технологій аудиту фінансової звітності має переваги, зокрема:

- Аудиторів можуть отримати більш глибоке розуміння шляхом аналізу великих наборів даних клієнтів.

- Аудиторів можуть більш ефективно націлювати свої аудиторські процедури на перевірку областей з характеристиками підвищеного ризику.

- Коли технологія запроваджена, аудиторів можуть виконувати процедури швидше та ефективніше під час багатьох аудитів, а також можуть проводити аналіз частіше за потреби чи бажання (наприклад, щоквартально замість щорічно, таким чином підвищуючи ефективність).

Проте, незважаючи на зазначене, існують проблеми, пов'язані з передовими технологіями, які використовуються в аудиті фінансової звітності, а саме:

- отримання даних від організації, особливо від великих організацій, які працюють децентралізовано (наприклад, численні компоненти та системи), може бути складним завданням [1];

- у деяких випадках може бути важко узгодити інформацію з клієнтських систем і перевірити повноту й точність даних;

- збільшується доступність даних та інформації ззовні організації. Це може створити труднощі для аудитора при визначенні доречності та надійності інформації, і тому може бути

важко визначити, що є підтверджуючим, а що є суперечливим аудиторським доказом;

– специфічно для технології, що використовується для тестування журнальних записів, через відмінності у форматах ІТ-систем іноді важко відокремити ручні журнальні записи від автоматизованих журнальних записів;

– автоматизовані інструменти та методи надають багато корисної інформації, яка раніше не була доступна аудиторам, але важко використовувати інформацію, отриману в результаті аналізу даних, якщо вона не відповідає вимогам до аудиторських доказів, як описано в МСА 500 «Аудиторські докази» [2];

– не всі аудиторські фірми мають доступ до однакових технологічних ресурсів, та деякі учасники сумнівалися, чи будуть деякі з цих інструментів ефективними в менш складних аудитах.

Таким чином, хоча технологія пропонує корисні інструменти, вона не замінює людський елемент аудиту, тобто технологія не може замінити професійне судження та професійний скептицизм, необхідні аудиторам для виконання своєї роботи та отримання висновків.

Список використаної літератури:

1. Audit / Robertson, Dzh. London. 2003. 496 с.
2. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016–2017. Міжнародна Федерація Бухгалтерів, Аудиторська Палата України. URL: http://www.apu.com.ua/files/temp/Audit_2018_1.pdf (дата звернення: 28.07.2022).
3. Царенко О. В. Класифікаційні ознаки викривлень у бухгалтерському обліку і звітності. *Вісник Чернігівського державного технологічного університету*. 2015. № 3 (68). С. 5–10.